

רעפ (ירושלים) 4379-09-24 - סלאח אדריס נ' מדינת ישראל

רעפ (ירושלים) 4379-09-24 - סלאח אדריס נ' מדינת ישראל ואח'מחוזי ירושלים
רעפ (ירושלים) 4379-09-24

סלאח אדריס

נ ג ד

1. מדינת ישראל

2. נוביל אדריס

3. מאהר אדריס

4. וויל אדריס

5. שעדי אדריס

בית המשפט המחוזי ירושלים

[09.10.2024]

לפני סגנית הנשיא, כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

החלטה

1. לפניה בבקשת רשות ערעור פלילי (כפי שהוגדרה על פי החלטת כבוד הרשות ג'מילה ג'בארון כליפה מיום 19.7.2024, על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר) מיום 23.9.2024, בתיק ת"פ 8986-09-8, לפיה דחה בית המשפט את בקשה המבוקש, שהינו הנאשם באותו תיק (להלן: הנואם), לאחד את משפטו עם משפטיים של נאים אחרים שמתחנה בת"פ 8990-09-23.

ההליכים בבית-משפט קמא

2. בבית-משפט השלום בירושלים הגישה מושיבת 1 (להלן: המושיבה) שני כתבי אישום, האחד נגד הנאשם והאחד נגד בני משפטו, בגין תקיפות הדדיות, שעל פי הנטען בכתב האישום ביצעו אלה כלפי אלה, באירוע שהתרחש בתאריך 27.7.2020.

3. הנאשם הינו אחד מудוי התביעה מטעם המושיבה בכתב האישום שהוגש נגד קרוביו המשפחה; וקרובי משפחתו מופיעים כדעת תביעה מטעם המושיבה בכתב האישום שהוגש נגד הנאשם.

4. ההחלטה מושאה בבקשתה שלפניי (שהוגשה ערעור), נוגעת לבקשתה של הנאשם בבית-משפט קמא, להורות על איחוד הדיון בעניינים של כל הנאים בשני התקיקים.

לדברי הנאשם בבקשתו, שני כתבי האישום נוגעים לאותה תקנית, ובשניהם מיחסים לנאים השווים, מעשים שבוצעו במקביל, באותו מועד ובאותה זירה. הנאשם טען כי במרקבה זה מתקיימים תנאי סעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: החוק), שכן מדובר בפרשה אחת ובאותן ראיות בשני התקנים. לדבריו, איחוד המשפטים מתחייב לשם חיסכון בזמן של העדים, של המשיבה ושל בית המשפט. לטענת ב"כ הנאשם, הפרדת כתבי האישום נעשתה על ידי המשיבה "במעשה מכoon שנועד לגרום להחמרה עם המבחן בפני מوطב ששמע את התק שלו, ובמקביל - להקל עם הנאים בתיק الآخر שישמע בפני מوطב אחר".

5. בבית-משפט קמא התנגדה המשיבה לאיחוד התקנים. לטענת המשיבה, השיקול היחיד שעמד נגד עיניה בהגשת כתבי אישום נפרדים, הינו הוראות החוק, כמפורט בסעיף 87 לחוק, והנחהית פרקליט המדינה 3.1, הקובעת בין היתר כי כאשר עדותם של מי מהמעורבים חיונית להוכחת אשמתו של מי מחבירו, יש להגיש כתבי אישום נפרדים, כדי להבטיח את יכולתה של התביעה להעידו. טען כי שמיית העדים במאחד היתה מקרה גם על התביעה, אך הדבר אינו אפשרי מאחר שהנאים בתיק الآخر, ידרשו להעיד נגד הנאשם.

6. בהחלטתו, לאחר שמיית טיעוני הצדדים (בעל פה ובכתב), התייחס בית-משפט קמא לסעיפים 86, 87 ו- 90 לחוק ולהנחהית פרקליט המדינה. נקבע כי "צד שיקולי עיליות דיןונית, חסכו בזמן והצורך בהכרעה במאחד, קיימים שיקולים נוספים, ובهم שיקולים מעשיים, של הבתחת יכולת המאשימה להעיד נאשם עד מטעמה במשפטו של אחד, ושיקולים ערכיים של הימנעות מעיות דין (סיפה לסעיף 90 לחסד"פ). מלאכתו של התובע היא לאזן בין השיקולים הללו, וחזקה שהטביעה עשתה מלאכתה נאמנה, שכן עומדת לה חזקת התקינות המנהלית, וטענות הסגנון, שעיקרן הובא בדיון בעל-פה, רוחוקות מלבסס תשתיית שתוביל לערער את החזקה האמוראה". בית-משפט קמא קבע כי טענות הנאשם בדבר "טעמים זרים" מצד המשיבה, נעדרות בסיס ואין רלוונטיות לעניינו; וכי איחוד הדיונים יוביל לתוצאה של סרבול המשפט ולקיים ממשי בקיומו. לפיכך דחה את הבקשה לאיחוד המשפטים.

טענות המבחן

7. ב"כ הנאשם טען כי בית-משפט קמא טעה בהחלטתו. טען כי לצורך קבלת ההכרעה, היה על בית-משפט קמא לעיין בחומר החקירה, לרבות בסרטונים שתיעדו את מרבית האירוע. לטענתו, משטרת ישראל ניהלה חקירה "מוטה" כנגד הנאשם ולטובת הנאים בתיק האחר. נטען כי הנאים האחרים ישאפו למנוע משופט להיחשף לאמת, הם יגעו עם המשיבה להסדר טיעון מוקל, ויעדו מטעמה לחובתו של הנאשם. נטען כי איחוד כתבי האישום מתבקש, וכי מתקיימים התנאים המפורטים בסעיף 86 לחוק, שכן מדובר במקרה אישומיים המבוססים על אותן עובדות ועל סדרת מעשים הקשורים זה לזה ומהווים פרשה אחת. כן הינה לסעיף 87 לחוק, והפרדת המשפטים שכל אחד מהם היה צד לעבירות. לטענת ב"כ הנאשם מתקיימים גם כל התנאים שבסעיף 90 לחוק, והפרדת המשפטים תפגע באינטרס הציבורי. נטען כי איחוד המשפטים יעל את הדיון. לפיכך ביקש להורות על איחוד המשפטים בשני התקנים, לחילופין ביקש להחזיר את התקן לבית-משפט קמא, כדי שיעין בראשות, ולהילופין להורות כי שני המשפטים, גם אם לא יאוחדו, יקבעו לפני שופט אחד.

דין והכרעה

8. שאלת ראשונה שיש לדון בה, נוגעת למatters ההליך שלפני. כאמור, כבוד הרשות קבעה כי סיוג ההליך הוא בקשה רשות ערעור פלילי, לאחר שמדובר בהחלטה, ולא בפסק דין המסיים את ההליך, כטענת הנאשם.

9. עמדת המשפטיה, כפי שעלתה בתגובה לבקשתו של הנאשם לעיוב ביצוע החלטת בית-משפט קמא, הינה כי יש לדחות את העורעור על הסוף, שכן מדובר בעורעור על החלטת ביניים בפליליים, כעולה גם מלשון סעיפים 87 ו- 90 לחוק. המשפטיה הפנמה לבג"ץ 398/83, הרצל אבטן ואח' נ' הרכבת שלושה שופטים ואח' (15), לפיו: "עריכתו של כתב האישום, תוך צירוף אישומים או נאשימים, אינה בגין תוצאה בלתי משתנה או בלתי הדירה שהוא מעין סוף פסק: סעיף 88 לחוק הנ"ל קובע, כי בית המשפט רשאי בכל שלב שלפני הכרעת הדין לוציא על הפרדת המשפט באישום פלוני, שנכלל בכתב האישום, או על הפרדת משפטו של הנאשם פלוני בכתב האישום יחד עם אחרים... לצורך העניין שלפנינו די אם נזכיר, כי ההפרדה אפשרית לא רק בעת תחילתו של המשפט אלא בכל שלב שבו, ואף היא אינה בגין תוצאה סופי פסק שאין אחריו ולא כלום...".

10. כך טען בתגובהו גם הסגנו הצבורי המחויז שמתבקש להגביל בבקשתו לעיוב ביצוע.

11. בمعנה לכך, טען ב"כ הנאשם כי לא מדובר בהחלטת ביניים אלא "בהחלטה שלמעשה חותמת עניין, דהיינו שככל שתישאר על כנה, יושמו שני משפטיים בנפרד, וזה הכל יהיה בגין "אחר מיד", דבר אשר יחייב את מטרת התביעה, אשר ככל שהוא מוצדקת, יגרם למעורר עול ועוינות דzon". לטענותו "כאשר מדובר בעניין מהותי שאין ממנו חזרה, זכותו של המערער, כמו כל מערער אחר ש"נפגע" מהחלטה, שיתקיים ערעור עמוקément באותה החלטה".

12. מעין בתיק בית-משפט קמא, במסמכי הערעור ובטייעוני הצדדים, לעומת כי ההליך הנוכחי אכן נוגע להחלטת ביניים שיתנה בהליך פלילי, ודיננו להסגר, שכן לא ניתן לעורר על ההחלטה מושא התביעה.

13. ככל, אין אפשרות לעורר על ההחלטה ביניים בהליך פלילי.
ראו לעניין זה בג"ץ 6968/23 פלוני נ' הרכבת בית משפט מחוזי ירושלים ואח' (17.10.2023), לפיו: "מן המפורסמות היא כי בהליך הפלילי אין עמדת לצדים להליך הזכות להשיג על "ההחלטה ביניים" של בית המשפט בדרך של הגשת עיר או בקשה רשות עיר, ומילא בית המשפט של ערעורינו מוסמך לדן בערר או בבקשתו רשות עיר כאלה, למעט במקרים הבודדים המוגנים במפורש בחוק... ככל, צד להליך המבקש להשיג על ההחלטה ביניים של בית המשפט במסגרת הליך פלילי, ההחלטה אשר אינה פסק דין ואני שיכת לאחד מאותם חריגים, נדרש להמתן לפסק הדין הסופי באותו הליך, ולכלול את השגתו על אותה ההחלטה ביניים במסגרת הערעור על פסק הדין הסופי...".

14. בעניינו, מהות התביעה הייתה לצרף שני כתבי אישום זה זהה, ולדון בעניינים של הנאשם שבשני כתבי האישום במאחד. ההחלטה בתיק-משפט קמא שלא לאחד את המשפטיים, לא סימנה אף אחד מהם. כל הליך ממשיר להתנהל בפני עצמו מה מקום בו היה ערבע הגשת התביעה וההחלטה. ההליך בעניינו של הנאשם מצוי בראשיתו, והוא קבוע למתן תשובה לאישום.

אין כל בסיס לטענת ב"כ הנאשם לפיה ההחלטה "חותמת את העניין". ההחלטה נוגעת לשאלת איחוד התיקים, אך ההליך הפלילי בעניינו של הנאשם רק מתחילת ועדאי שאין בההחלטה מושא התביעה כדי לסייעו ואף לא כדי להיעיד על האופן בו יסתהים.

בנסיבות אלה, בקשה הרשות לעורר, המכונה על ידי הנאשם "ערעור", נדחתה.

15. לעומת זאת, ניתן כי גם לגופו של עניין דינה של התביעה להידוחות.

16. תחילת אצין כי לא מצאתי שעניין בחומר החוקירה, כפי שבקש ב"כ הנאשם, יש בו כדי להשליך על ההחלטה בעקבות הונחתה.

17. לגופו של עניין, המשפטיה הבירה בטיעוניה כי גם מבחריתה, בכל הנוגע לשמיית העדים, היה קל יותר לאחד את המשפטיים. עם זאת, מאחר שהנאשמים בכל תיק נמצאים ברשות עדוי התביעה בתיק האחר, הדרך היחידה של המשפטיה לוודא העדדים, הינה בהפרדת המשפט, שכן קנאים במשותף, או אפשר לכפות על הנאשם להיעיד, נוכחות זכורותם, קנאים, שלא להיעיד במשפטם.

לקראת מוכנותה הנוכחית מס' 3.1 להנחיות פרקליט המדינה, שענינה הכנה וניסוח של כתב אישום, ולפיה "שים קול וועלות, חסכו בזמן של גורמי האכיפה, בית המשפט והעדים השונים והaintrets להגיע להכרעה במאחד, מהווים שיקול ממרכזי, המצדיק את הגשת כתב האישום במאחד. בצד האמור, כאשר עדותו של מי מהנאשמים נגד חברי חיונית לתביעה, יש להגיש כתב אישום נפרדים, כדי להבטיח את יכולתה של התביעה להיעיד הנאשם עד מטעה".

18. כפי שציין בית-משפט קמא, בנסיבות אלה, איחוד הדיון עשוי לגרום לעוונות דין ויפגע באינטרס הצבורי ובאינטרס הפרט של הנאשם האחרים.

19. נוכח האמור לעיל, התביעה (הנושא כתורת "ערעור") נדחתה.
המציאות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ז' תשרי תשפ"ה, 09 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.